

3. Furco A. Service-Learning: A Balanced Approach to Experiential Education. University of Nebraska, Omaha : веб-сайт. URL: <https://digitalcommons.unomaha.edu/slceslgen/128/> (дата звернення: 26.02.2022).

4. Law on National and Community Service. United States Congress, 1990. URL: https://www.nationalservice.gov/sites/default/files/page/Service_Act_09_11_13.pdf (дата звернення: 10.04.2022).

5. Universidades solidarias Programa de apoyo y fortalecimiento de proyectos de aprendizaje-servicio solidario para universidades de América Latina. CLAYSS: веб-сайт. URL: http://www.clayss.org.ar/04_publicaciones/UniversidadesSolidarias_3.pdf (дата звернення: 27.03.2022).

УДК 378.091.3:373.5.011.3-051]:3

Тамара БАККА
(м. Київ)

Формування загальнолюдських цінностей під час професійної підготовки майбутніх вчителів суспільних дисциплін у післявоєнному світі

«Морально прекрасною називають людину досконалої гідності...».

Аристотель

Нова Українська Школа, що впевнено крокує уже 5 років поспіль в системі освіти України в післявоєнний час сконцентрує основну увагу на суспільних предметах, які будуть базуватися на формуванні загальнолюдських цінностей. Від успішного розвитку національної освіти буде залежати подальша доля країни та її народу. На освіту покладається завдання формування «високоінтелектуальної і глибоко духовної людини, спроможної відповідати вимогам демократичного суспільства, для якого демократія є природним середовищем задоволення особистих і суспільних інтересів» [1].

Першочерговим завданням післявоєнної школи у формуванні свідомої особистості та її світоглядної культури є забезпечення формування компетентності учнів у предметах, поєднаних у Державному стандарті базової середньої освіти громадянської та історичної освітньої галузі, насамперед у предметах «Вступ до історії та громадянської освіти», «Громадянська освіта», «Досліджуючи гуманітарне право», «Етика», «Права людини».

Вивчення цих суспільних предметів у школі – це вимога часу. Початок викладання суспільних предметів в українській школі пов'язаний з процесами демократизації незалежної України. За 30 років в українських школах пройшли пілотування багато суспільних предметів з прав людини, соціалізації особистості, людини в різних сферах життєдіяльності від політики, економіки до культури.

Потребою у вивченні таких предметів, в яких вагомішого значення набувають соціально-гуманітарні та людинознавчі поняття, є необхідність

озброєння здобувачів освіти такими знаннями, ідеями, що потрібні кожній людині, незалежно від її фаху та сфери діяльності, а також необхідністю збільшення виховного потенціалу змісту шкільної освіти. Вивчення суспільних предметів має сприяти виробленню прагнень і вмінь будувати на розумних і моральних засадах свої взаємовідносини з навколишнім середовищем та іншими людьми [3].

Основною метою громадянської та історичної освітньої галузі є: «формування громадянської та інших компетентностей, власної ідентичності та готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції на засадах демократії, поваги до прав і свобод людини, толерантного ставлення до оточуючих, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів» [2].

Головними методичними засадами навчання суспільних предметів є – системність, цілісність, гуманоцентризм, розвиток особистості, поєднання в процесі викладання різних форм духовного освоєння дійсності з різних джерел інформації, органічне поєднання локального та глобального, національного та загальнолюдського[4]. Всі ці засади набудуть нової інтерпретації у період післявоєнної відбудови України.

Отже, на сучасному етапі перед системою вищої педагогічної освіти постає завдання підготовки майбутнього вчителя – фахівця суспільствознавчого профілю, спроможного на подальше поглиблення фундаментальної освіти, наближення навчального процесу до дослідницької та практичної діяльності. Його підготовка має передбачати оптимальне поєднання теоретичних знань і творчих здібностей, що дозволило б їм після закінчення вишу ефективно викладати, самостійно підвищувати рівень своєї професійної підготовки в галузі суспільних наук, орієнтуватися у потоці психолого-педагогічної, методичної, суспільно-політичної інформації, обсяг якої постійно збільшується.

Професійна підготовка майбутнього вчителя передбачає розвиток у здобувачів освіти інтегральних компетентностей, які не можна формувати без зразка, еталону. Ним є професійний ідеал, модель, у структурі якої представлені як професійні, так і особистісні складові. Основу такої моделі закладають нормативні документи, що регламентують навчально-виховний процес ЗВО, у першу чергу державні стандарти освіти та освітньо-професійні програми, розроблені нині в кожному університеті України.

У сучасних умовах актуалізується важливість здійснення вищої педагогічної освіти в контексті культури і підготовки майбутніх вчителів, здатних до розробки і впровадження культуродоцільних та гуманістично спрямованих систем і технологій. Нові моделі професійної педагогічної освіти пов'язуються з її гуманізацією, переходом до системи, яка передбачає задоволення культурних потреб здобувача освіти, забезпечення самоідентифікації, підвищення його ролі як суб'єкта освіти, суб'єкта професійної підготовки. Це утверджує думку про те, що можливості реалізації означених проблем значною мірою залежать від власних зусиль студента, його активності. Тобто, гуманізація в сучасному контексті розглядається з позиції

визнання цінності людини як особистості.

У післявоєнний час виникає ще більша потреба для опанування в результаті вивчення суспільних предметів сутності категорій «людиназнавство» й «світознавство» на засадах їх інтеграції та чіткої диференціації відповідно до сфер життєдіяльності людини і суспільства. Нові підходи до вивчення суспільних предметів, які сформується у післявоєнному світі мають допомогти здобувачам освіти якомога краще збагнути природу суспільства і держави, в якій вони живуть, розкрити можливості й передумови для реалізації ними своїх прагнень та інтересів у суспільному житті. Знання про «людину» і «суспільство» як специфічну цілісність мають бути засвоєні на високому науковому рівні.

Таким чином, у післявоєнний період суспільні предмети мають зайняти чільне місце для підготовки майбутніх вчителів в професійній діяльності на користь собі як члену суспільства і всьому суспільству в цілому. Викладання цих предметів виходить на якісно новий рівень, що відповідає вимогам сьогодення. Це, в свою чергу, потребує цілеспрямованої підготовки педагогічних кадрів до реалізації закладених у них ідей у навчальному процесі загальноосвітніх закладів у післявоєнний період. У цьому контексті актуалізується необхідність формування загальнолюдських цінностей у майбутніх вчителів суспільних предметів у післявоєнній відбудові України.

Література

1. Ладиченко Т., Бакка Т., Желіба О. Суспільствознавство: Методичний посібник. Київ: Вид-во «Аконіт», 2005. 159 с.
2. Постанова Кабінету Міністрів України № 898 «Про затвердження Державного стандарту базової середньої освіти» від 30 вересня 2020 р.
3. Громадянська освіта та методика її навчання: Підручник для студентів педагогічних закладів вищої освіти / За загальною редакцією Т. В. Бакка, Т. В. Мелещенко. Київ: УОВЦ «Оріон», 2019. 320 с.
4. Навчальна програма інтегрованого курсу для 10 класів загальноосвітніх навчальних закладів. URL: <https://osvita.ua/school/program/program-10-11/58875/>

УДК 378.091.3:373.5.011.3-051]:62/68

Світлана ІЩЕНКО, Катерина СИМОНЕНКО
(м. Київ)

Інформаційні ресурси в навчальному процесі майбутніх педагогів професійного навчання в умовах воєнного стану

Навчальний процес підготовки майбутніх педагогів професійного навчання організовано за дистанційними технологіями з використанням різних методів синхронного, асинхронного та індивідуалізованого навчання з врахуванням